

The book cover features a dark blue background adorned with several flowers and green stems. The flowers include white ones with yellow centers and a single purple one. The text is arranged vertically in a light, distressed font. The title 'ELÄMÄ' is at the top, followed by the author's name 'Annamari' in a cursive script. Below that is 'JOTA EN', then 'Marttinen' in cursive, and finally 'ODO TTANUT' at the bottom.

ELÄMÄ

Annamari

JOTA EN

Marttinen

ODO TTANUT

ELÄMÄ

Annamari

JOTA EN

Marttinen

ODOTTANUT

tammi

80 VUOTTA

Kiitokset:

Taiteen keskustoimikunta

WSOY:n kirjallisuussäätiö

Kansan Sivistysrahasto, Tammen rahasto

© ANNAMARI MARTTINEN JA TAMMI 2023

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ

ISBN 978-952-04-4582-9

PAINETTU EU:SSA

I.

Senja

Senja seiso i myyntitiskin takana ja katsoi keskittyneesti l hetysluettelo a l pp rilt . Oli tammikuun toinen ja aika laittaa lisä aletuotteita rekkiin.

Hän katsahti ulos. Aamun ensimmäinen äiti ilmestyi puisto on, pys k i rattaat ja katseli ymperilleen muita äitejä etsien.  iti kaivoi kännykän taskustaan ja alkoi selata sitä. Etk  voi keskittyj  lapseesi? Senja sanoi hänelle mieless n. Tai tuo hänet minulle.

J rjet n ajatus.

Tuota maailmaa ei ollut alun pit enk n tarkoitettu hänelle. V l hdyksen  hän näki omat paljaat s rens  klinikan pöydällä ja tunki suoja paperin kahinan allaan, steriilit tuoksut nen s n. Ahdistus palasi, vaikka viimeisestä kerrasta oli yli vuosi. Turhaa. Ja naurettavaa.

– Liikkeen i on lasten leikkipuiston vieressä, Senja oli kuis kannut Samille kyynelten valuessa pitkin poskia. Se oli ollut jokin hysteerisist  hetkistä hoitojen lopetuksen jälkeen.

– Niin on, Sami oli katsonut häntä neuvottomana, ojentanut kätensä ja pyyhkinyt hänen kyneleens  peukalollaan. –  l  katso sinne. Tiedän että –

– En voi olla katsomatta sinne, se näkyy koko ajan.

Ison, lumisen puun takaa ilmestyi näkyviin hahmo.

Senjan sydän jysähti raskaasti. Hän halusi alitajuisesti kavahtaa kauemmas. Ei kai nainen ollut tulossa tänne?

Nainen oli nyt puistokäytävän puolivälissä. Leikkipuistossa seisova äiti nosti katseensa kännykästä. Lapsi istui liikkumatta rattaissa, oli ehkä luopunut halustaan liikkua, Senja ajatteli, vaikkei tiennyt lapsista mitään eikä tulisi tietämäänsäkään. Hän tiesi ainoastaan kaiken siitä miten lapsia yritettiin väen vängällä tehdä. Nainen vilkaisi äitiä ja lasta, hymähti kuten lapsettomat nuoret naiset hymähtävät. Hän ei jäänyt lässytämään lapselle vaan käänsi päänsä nopeasti pois ja katsoi Senjan liikkeen ikkunoita. Senja tunsu poskiensa kuumenevan, tarttui myyntitiskin reunaan kaksin käsin. Nainen oli puiston reunassa, katsoi ensin oikealle, sitten vasemmalle, ja astui suojatielle.

Senja halusi sammuttaa valot ja vääntää oven lukkoon, mutta seiso i vain jähmettyneenä tuijottamassa miten nainen lähestyi vääjäämättä.

Naisen nimi oli Noora. Senja tiesi sen hyvin, kuten myös naisen sukunimen. Se oli Nordström. Kun Senja oli löytänyt naisen Facebookista, hän oli ajatellut: Miksi naisella oli ruotsalainen sukunimi? Ja miksi hänen etunimensä oli juuri Noora?

Senja ja Sami olivat edelleen kavereita Facebookissa ja seurasivat toisiaan Instagramissa. Oliko Senja harkinnut Samin poistamista? Hän oli tuijottanut omahyväisenä miehen profiili- ja kansikuvaa ja aikonut poistaa hänet kavereistaan. Mutta uteliaisuus ja typerys olivat vahvempia. Myöskään Sami ei ollut poistanut häntä.

Kun Samin poismuutosta oli kulunut kuukausi, Senja ei enää etsiytynyt tämän sivulle. Hän luki miehen postaukset mutta ei tykkäillyt niistä.

Sitten Sami julkaisi kuvan rannalle kyhätystä nuotiosta. Taustalla näkyi hiekkaa, vettä, sinistä taivasta ja punertava horisontti. Senja klikkasi auki tykkäykset ja reaktiot.

Noora Nordström. Uusi nimi listalla ja reagointi ihastuspainikkeella nuotioon ja auringonlaskuun. Senjan hengitys muuttui pinnalliseksi ja jos hän olisi toiminut vain vaistojensa varassa, hän olisi alkanut huutaa suoraa huutoa.

Hän *ei* halunnut nähdä naisen kasvoja lähempää, ei nähdä enempää kuvia hänestä, ei tietää hänen ikäänsä, ammattiaan, työpaikkaansa ja harrastuksiaan.

Hän klikkasi naisen pikkukuvaa. Hiuksia ja nauravaa suuta suurempana. Kansikuvana nuotio hiekkarannalla. Hän tuijotti kuvaa, meni Samin sivulle ja varmistui, sama kuva. Nooran kansikuvasta oli tykännyt 57 ihmistä. Mitä tykkäämistä tuossa kuvassa niin paljon on? hän huusi mielessään.

Pientä ja viatonta mutta aivan päivänselvää. Vihjailevaksi mutta päivänselväksi tietysti tarkoitettukin. Kansikuvan alle oli kolme naista kommentoinut sydämellä, kaksi sydänsilmäisellä pallopäällä ja yksi oli kirjoittanut: *Kaunis! Tunnelmallinen!* Tähän Noora oli vastannut: *Kiitos! Tunnelma olikin koldillaan.*

Senja oli asettanut kätensä läppärin kannelle aikeenaan pamauttaa se kiinni, mutta oli kuitenkin jäänyt tutkimaan naisen sivua, kaverilistaa, julkisia postauksia, etsimään vihjettä iästä. Oliko nainen lähempänä kolmea- vai neljäkymmentä? Oli selvää että kolmeakymmentä.

Kellot kilisivät, nainen astui sisään Senjan liikkeeseen, antoi korkosaappaansa saada aikaan terävän kopsahduksen lami-naattilattiaa vasten.

- Hei, nainen sanoi korkealla nuotilla.
- Hei, Senja vastasi samalla nuotilla.

Hän pakotti katseensa naiseen, mutta käänsi sen heti läp-
pärin ruutuun, naputteli olemattomia, rypisti otsaansa.

- Voinko auttaa? hän pusersi ulos suustaan.
- Ei kiitos, katselen ensin.
- Totta kai. Kysy heti jos tarvitset apua.

Noora Nordström hymähti herttaisesti ja heilautti hiukset
selkään. Hän astui ensimmäisen rekin kohdalle ja alkoi käydä
vaatteita läpi.

Senja otti paperisen lähetyslistan ja mustekynän käteensä.
Teksti oli käsittämätöntä, oli kuin hänen näkökykynsä olisi
yhtäkkiä rappeutunut niin että hän tarvitsisi lukulasit. Kynä ei
tahtonut pysyä kädessä, oli pakko laskea se pöydälle. Kynä oli
musta ja siinä luki *Senja* koukeroisin kirjaimin. Alla oli liikkeen
puhelinnumero joka oli käytännössä hänen oma numeronsa.
Nainen oli poiminut rekistä punaisen mekon ja piti henkaria
edessään katsoen sitä arvioivasti. Kenen tahansa muun kohdalla
Senja olisi avannut suunsa ja sanonut: Eikö ole ihana?

Sen sijaan Senja tuijotti lähetyslistan käsittämättömiä kir-
jaimia ja numeroita ja puristi kynää kädessään.

Noora astahti mekko eteensä painettuna peilin ääreen.
Senjan oli pakko riistää katseensa lähetysluettelosta naiseen,
siinä katsottiin hänen tilaamaansa mekkoa jonka hän halusi
saada myydyksi. Mekko oli viimeinen kappale jo ajat sitten
poistuneesta mallistosta.

Minulla on tuo sama mekko, hän olisi sanonut kenelle
tahansa toiselle asiakkaalle. Älä ota sitä mekkoa, hänen teki
mieli sanoa.

Hän tunsi lämmön nousevan poskiinsa, kieli oli tarttunut
kitalakeen ja hän otti kulauksen tiskillä olevasta vesipullosta.

- Sopii sinulle täydellisesti. Viimeinen S.
- S. Pitäisikö minulla olla XS?
- XS? En usko.

– Minulla kyllä on joissakin vaatteissa XS, Noora katsoi häntä odottavasti. Leningin ylenpalttinen puna sai hänen kasvonsa hehkumaan.

Hän ei yhtään tiedä kuka olen.

Raskas pettymys valui hänen jäseniinsä, mutta vallan tunne nousi mahtavana hänen ytimestään ja pettymys jäi sen yliajamaksi.

– Niinkö? Senja astui esiin tiskin takaa.

Hän meni aivan naisen viereen, näki nyt tämän luomi- ja ripsivärin, kirkkaanpunaisen huulipunan, sen että tämä käytti rajauskynää ja pienen pieni määrä punaa oli eksynyt rajojen ulkopuolelle.

– Voinko sovittaa?

– Tietenkin.

– Annatko minulle myös XS:n, haluan –

– Sitä ei valitettavasti ole enää, tuo on vanhaa mallistoa.

Ainoa XS roikkui hänen omassa kaapissaan. Hän oli aika ajoin katsellut sitä, vetäissyt tangolta eteensä ja joskus mennyt peilin eteen mekko painettuna rintaansa vasten, miettinyt möisikö sen nettikirppiksellä. Hänellä oli ollut se päällään Samin ystävän häissä, ja kävellessään kirkkoon miehen käsipuolella hän oli tuntenut itsensä upeaksi mutta samalla täysin naurettavaksi etiketin rikkojaksi. Illalla hotellissa lukuisten kuohuviinilasillisten jälkeen he olivat kaatuneet sängylle Senja alla, Sami päällä, nauraneet tikahtuakseen kun päässä oli alkanut pyöriä, ja Sami oli noussut sen verran, että oli saanut kiskaitua mekon helman Senjan vyötärölle. Helma oli antanut juuri ja juuri myöten, pieni risahdus oli kuulunut jostakin, mutta repeämää ei ollut myöhemmin näkynyt.

Senja oli ollut lapsellisen varma, että hän oli tullut siitä kerasta raskaaksi.

Ei ollut. He päättivät jatkaa hoitoja. Kaikkea ei ollut vielä kokeiltu.

Senja meni ikkunaan seisomaan, tuijotti äitiä, joka seiso i kei-
nun edessä antamassa vauhtia vauvakeinussa istuvalle lapselle.
Tuokin äiti oli varmasti tullut raskaaksi yhdestä kerrasta.

Senja käveli sovituskopille, sovitti äänensä korkealle ja kysyi:

– Miten siellä sujuu?

Noora repäisi verhon auki. Mekon helma aaltoili hänen
sukkahousujaan vasten, takertui niihin hiukan. Noora seiso i
ilman kenkiä jalkaterät hiukkasen sisäänpäin, varpaat erottui-
vat sukkahousujen kärkivahvikkeiden alta. Hänellä oli täysin
erilaiset varpaat kuin Senjalla. Senja siirsi nopeasti katseensa
naisen vartaloon mekon sisällä.

Noora katsoi häntä ujosti hymyillen, tarttui helmaan sor-
millaan ja veti sitä irti reisistä.

– Käy sinulle hyvin.

– Vähän iso minusta.

– Ei minun mielestäni. Mutta haluatko sovittaa jotakin
muuta mallia?

– En, Noora sanoi silitellen kylkiään. – Haluan punaisen.
Tilaisuus vaatii. Hänen kasvoilleen nousi arvoituksellinen
ilme, joka huusi Senjaa kysymään lisää, Senjan olisi kuulunut
tehdä niin, myyjät tekevät niin ja asiakkaat luulevat, että he
haluavat tietää, mutta eivät he halua.

– Millainen tilaisuus? Senja kallisti päätään ja asetti nilkan
siroisti toisen eteen. Mekko oli tosiaan hiukan iso, se pussitti
takamuksesta ja hartioista.

– Häät, nainen henkäisi, nelikirjaiminen painava sana oli
odottanut ulospääsyä, nyt se täytti pienen kopin kuin liian
täyteen puhallettu ilmapallo. – Onko tämä mielestäsi sopiva
värivalinta?

Ei ole, Senja ajatteli.

– Miksei olisi? Tietysti on, hän sanoi.

– Otan tämän.

– Kiitos. Senja vetäisi verhon kiinni ja käveli tiskin taakse. Hän kumartui ottamaan paperikassin tiskin alta ja avasi sen valmiiksi. Sitten hän kumartui avaamaan laatikon ja otti sieltä pari arkkia mustaa silkkipaperia. Sovituskopin verho heilui. Hän käveli sen luo ja ojensi kättään sen raosta.

– Annatko mekon minulle niin taittelen sen kassiin. Haluatko henkarin mukaan?

– Kiitos. Haluan. Noora avasi verhoa ja Senja ehti nähdä sukkahousujen vyötärönauhan ja rintaliivit. Hän kääntyi nopeasti pois ja oikoi mekon. Hän asetti sen myyntipöydälle ja alkoi taitella. Mekko oli naisen jäljiltä lämmin. Kaikki oli aivan absurdia ja hänen teki mieli naurahtaa.

Noora astui sovituskopista. Hänen takkinsa oli auki ja Senja näki valkoisen paitapuseron ja mustat kapeat housut. Paidan napit pingottuivat rintojen kohdalta. Naisella oli D-kuppi, Senjan vaatekauppiaan mieli raportoi tunnollisesti, ympärysmitta? Korkeintaan 75, jos nainen XS:ää väitti käyttävänsä. Senja ei olisi ehdottanut hänelle pienintä mahdollista kokoa, oli nainen Noora Nordström tai ei.

Noora oli ottanut lompakon käsilaukustaan ja Senja imi katseellaan hänen sormiaan ja kynsiään. Kynsien pituutta ja täysin moitteetonta manikyryä.

– Minulla on tämä sama mekko.

– Ihanko totta? Noora työnsi pankkikortin lukijaan ja alkoi naputella. Kynnet eivät tuottaneet mitään vaikeutta.

– On kesällä tulossa ainakin kahdet häät näiden lisäksi. Jokin buumi nyt.

Kolmekymppiset, Senja ajatteli. Hän muisti hänen ja Samin toisen kesän yhdessä, miten häitä oli ollut kahdet tai kolmet kuukaudessa. Sitä miten he olivat kävelleet kirkkoon tai juhlapaikalle käsi kädessä, näyttäytyminen ja paikalla olo vakiintuneena pariskuntana oli täyttänyt hänet. Jos mukana oli ollut

lapsia ja aina tietysti oli, kaikki olivat katsoneet, miten äidit ja isät vaihtoivat sylissäpitovuoroa ja miten toinen heistä lähti yhtäkkiä huutava lapsi sylissään nopeasti keskikäytävää pitkin kohti kirkon takaosaa tai ulos. Lasten itku ja se että nämä juoksivat edestakaisin alttarin edessä ahdistivat Senjaa, ja hän oli katsahtanut Samiin tietämättä mitä katseellaan tarkoitti, Sami vastasi ja he hymähtivät. Myöhemmin illalla hääjuhlassa vanhemmat olivat tyhjin käsin tai toinen oli mennyt kotiin. Senja oli silmäillyt heitä helpottuneena. Hän ajatteli jotakin tättä, äitiä tai anoppia, joka oli ottanut lapset hoitaakseen, syötti heille parhaillaan lettuja ja puhui leperrellen kolmannessa persoonassa.

– Kesähäät, Senja lausahti ja katsahti ikkunasta kaukaisuuteen.

– Parit ristiäisetkin on tulossa, Noora sanoi.

– Ihanko totta?

Keiden? Senjan mieli kuiski. Joidenkin uusien tuttujen, Nooran puolelta?

– No, sehän niistä häistä tietysti seuraa.

Senja alkoi nauraa, Noora yhtyi kikatukseen.

– Minulla tulee lisää vaatteita alennukseen ihan pian, kunhan ehdin käydä ne läpi, Senja sanoi. – Tässä laatikossa on sesongin uutta ja sille pitää tehdä tilaa.

– Pakko tulla katsomaan, Noora totesi painaen kädellä sydänalaansa ja pyöritellen silmiään.

– Tule ihmeessä, täällä minä olen.

2.

Sami

Sami havahtui ulko-oven vaimeaan kolahdukseen ja heräsi hetkeä myöhemmin uudelleen Nooran hiipiviin askeliin.

Nooran kaikkia muuttolaatikoita ei ollut vielä purettu, tässä oli paljon totutteleamista, ei vähiten Nooran työajoissa.

Patja keinahti kun Noora asettui omalle puolelleen.

– Oletko hereillä? Noora kuiskasi, ja asetti kätensä Samin hartialle.

– Nyt olen, Sami naurahti. – Onpa sinulla kylmät kädet. Hän kääntyi pimeässä Nooraan päin, otti tämän kädet omiinsa ja hieroi niitä. – Millainen ilta?

– Kiire.

Sami alkoi suukotella Nooran poskia.

– Mutta, Noora sanoi ja painoi suudelman Samin suulle, kiersi kylmät kätensä hänen niskaansa, – pomo laittoi viestin että haluaa jutella kanssani.

– Ylennyksestä?

– Niin uskon. Ajattele, ei enää yövuoroja. Se olisi –

Sami alkoi suudella Nooran kaulaa, hajuvesi tuntui heikkona aavistuksena.

– Kaikki yöt vierelläni.

– Kuvittelen yön vierelläsi, kuvittelen syön sua silmilläni, Noora kuiski laulun sanoja.

– Minä syön sinua. Sami laskeutui huulillaan alemmas, himo humahti päähän. – En ole tottunut näihin ilta- ja yövuoroihin.

Sami oli nähnyt Nooran ensimmäistä kertaa hotellin vastaanottotiskin takana, kun oli mennyt kysymään missä kabinetissa kokous pidettiin.

– Kabinetti kaksi, hissien vierestä oikealle ja toinen ovi vasemmalla.

Sami oli vilkaissut taakseen ja nähnyt, miten nainen katsoi hänen peräänsä. Sami oli vaistomaisesti hymyillyt. Nainen oli vastannut.

Sami oli palannut tuona iltana kotiin ja mennyt suoraan vierashuoneeseen, Senja oli istunut olohuoneessa television ääressä ilman valoja, ei ollut kääntänyt katsettaan. Sami oli käynyt vessassa huojentuneena ja livahtanut sitten vierashuoneen turvaan, kuin vastaanottovirkailijan katse ja hymy olisivat liimautuneet häneen neonvärein. Vierashuoneesta oli tullut hänen siellä viettämiensä viikkojen aikana autiudessaan ja yksinäisyydessään kodikas. Hän tiesi jo lähtevänsä yhteisestä rivitalokodista.

Se päivä tuli elokuun lopulla. Kesä oli ohi, kaikki oli ohi. Sami muutti keskustakaksioon. Ensimmäiset kuukaudet omassa asunnossa menivät surun, ahdistuksen ja vapautuneisuuden yhdistelmässä. Hän oli ollut matkalla haaveeseensa, mieheksi ja isäksi, kunnes kaikki romuttui. Vaikka hän oli rakastanut Senjaa, rakkaus olemattomaan lapseen heti sen jälkeen kun he olivat alkaneet haluta sitä, oli kasvanut pakkomielteiseksi kunnes keinot olivat lopussa. Senja työnsi hänet pois eikä hän ollut pystynyt näkemään tätä enää haluttavana ja kiihottavana. Se oli asia jota hän ei voisi koskaan sanoa kenel-

lekään. Hän ei tiennyt aivan kaikkea, mitä Senja oli käynyt läpi hoitojen aikana. Mutta hän tiesi paljon ja he olivat puhuneet paljon, kunnes puhe oli tyrehtynyt.

Tinderiin Sami oli mennyt kuukausi ja kolme päivää sen jälkeen, kun oli lähtenyt rivitalosta.

Hän oli ladannut apin eräänä yksinäisenä perjantai-iltana. Hän ei ollut varma halusiko löytää ketään, ja tekikö hänen mielensä seksiä vai jotakin muuta. Ilta hyökyi päälle sohvalla ja ikkunoista sisälle. Hän ei jaksanut lähteä baariin, ei jaksanut sinkkuystävien eikä parisuhteessa olevien ystävien seuraa, ei sössötystä, utelua, neuvomista, ihmettelemistä, selostamista. Hänen sydämensä alkoi hakata koska sydän on joskus ällistytävän tyhmä.

Oli aivan liian aikaista millekään, kuukausi on naurettavan lyhyt aika, puolilleen juotu viinilasi kuitenkin oli pehmittänyt mieltä niin, että hän oli harkinnut laittaa viestin Senjalle kysyäksään mitä tälle kuului. Hän oli ottanut Senjan esille Whatsappissa ja suurentanut tämän profiilikuvan sekä huomioinut mihin aikaan Senja oli ollut viimeksi paikalla. Kumpikaan näistä asioista ei kerro yhtikäs mitään.

Sami oli miettinyt oliko Senja jo harrastanut seksiä jonkun kanssa. Heidän entisessä makuuhuoneessaan? Jonkun miehen kodissa? Nukkunut tämän kanssa? Tuskin. Senja oli menettänyt kaiken mielenkiintonsa seksiin. Samin ei tarvinnut olla asiasta huolissaan mikä tuntui todella huojentavalta.

Hän ei ollut laittanut Senjalle viestiä.

Sitten hän oli noussut sohvalta ja katsellut ympärilleen punniten mikä olisi hyvä tausta. Lopulta hän päätyi paljaaseen valkoiseen seinään, hymyili kameralle typerästi, katsoi kuvia, vaihtoi paitaa, hymyili lisää, kiroili, teki kaiken uudelleen ja sai valittua yhden kuvan.

Sami, 44.

Hän ei tiennyt mitä ajatella iästään.

Hänellä ei ollut aavistustakaan mitä kirjoittaa profiliin joten hän ei kirjoittanut mitään.

Sitten hän oli alkanut selata naisten kuvia.

Jokaisella pyyhkäisyllä pelotti että vastaan tulisi Senja, samalla hän toivoi sitä, että voisi katsoa kuvaa ja tekstiä ihmeissään ja omahyväisenä.

Seuraavalla pyyhkäisyllä tuli vastaan Noora, 32. Sami jäi tuijottamaan kuvaa pohtien missä oli nähnyt naisen. Tämä oli kirjoittanut profiliin hotellivirkailija, ja silloin Sami oli muistanut. Hän selasi naisen kaikki neljä kuvaa läpi nopeasti kuin ne voisivat yhtäkkiä hävitä. Sitten hän painoi supertykkäyksen mikä oli lapsellista ja naurettavaa.

Match ei lävähtänyt näytölle, eli nainen ei ollut tykännyt hänestä ensin. Kolmekymmentäkaksi, Sami oli alkanut pohdita. Oliko sillä merkitystä? Hän ei tiennyt. Hän ei muistanut millaista oli ollut olla kolmekymppinen mies. Siitä, millaisia kolmikymppiset naiset olivat, hänellä oli vain hataria muistikuvia. Iän ei tarvinnut merkitä mitään, hän ajatteli ja tarkisti, oliko matchia jo tullut. Ei ollut. Hänen mieleensä häivähtivät Senjan riutuneet kasvot, joihin suru ja pettymys olivat alkaneet kaivaa uomiaan ja uriaan.

Olen liian vanha jo, Senja oli sanonut. Aloitimme liian myöhään.

Et ole, Sami oli toistellut. Et ole. Tiedän monia jotka – Keitä? Senja oli tiuskahtanut.

Ensimmäiset treffit Nooran kanssa olivat olleet keskustakahvilassa. Samilla ei ollut aavistustakaan, mitä hän naisesta oikein halusi.

Hän oli kysynyt naiselta typerimmistä typerimmän kysymyksen: – Mitä haet?

Nainen oli istunut kahvilan pienessä pöydässä kädet kupin ympärillä ja sanonut:

– En hae mitään.

Nooran ilme oli vetäytynyt kysymyksen myötä sisäänpäin ja hän oli katsonut ikkunasta kadulle, siemaissut kahviaan. Aikooko hän lähteä nyt? Sami oli hätäntynyt.

Hänen päässään oli lähtenyt pyörimään aivan kutsumaton lyhytfilmi. Sen pääosassa oli Senja, joka istui lysähtäneenä heidän rivitalokotinsa keittiössä ja sormeili hermostuneena lautasliinaa.

– Miksi? Senjan silmät, lautasliinaa hypistelevät sormet.

Sami oli purrut hampaat yhteen.

– En pysty tähän enää. Olen pahoillani.

– Mihin? Senja oli sanonut tukahtuneesti. Samille oli tullut kammottava pakokauhu.

Hän oli tuijottanut Senjan kärsiviin kasvoihin, pannut merkille kaikki tutut yksityiskohdat hänessä.

– Tähän.

– Mihin tähän? Senjan suu värähti ja hänen silmiinsä nousivat vedet.

Mitä helvettiä minä olen tekemässä? Sami oli ajatellut.

– Kyllä sinä tiedät.

– En tiedä, Senja kuiskasi ja nosti leukaansa. Hän nousi äkisti tuolista, tuolin jalat raapivat lattiaa, lattia oli kaunis ja kallis, valkoista parasta laatua olevaa laminaattia.

Sami oli katsonut Senjan seisomaan noussutta hahmoa säikähtäneenä.

Hän häpesi sitä ettei saanut Senjaa raskaaksi. Maailman yksinkertaisinta ja luonnollisinta asiaa. Hän tiesi, että oli monia pareja maailmassa, jotka eivät saaneet lasta, mutta hänen oma ahdistuksensa esti häntä tuntemasta minkäänlaista myötätuntoa.

– Emmekö voisi adoptoida? Senja oli kysynyt, ennen kuin Sami oli kävellyt keittiöstä ulos. Senjan kasvoilta kuvastui tappio ja itseinho, hänen äänensä oli kuivunut tunnistamattomaksi. Sami tiesi ettei Senja halunnut adoptoida ja että Senja vain heittäytyi nyt makaamaan hänen jalkoihinsa ja takertui hänen lahkeisiinsa.

Sami oli pystynyt vain pyörittämään päätään. Hänen täytyi päästä nopeasti pois tai hän kaatuisi kuolleena maahan.

– Toivon etten olisi koskaan tavannut sinua, hän oli sanonut.

Noora nosti kupin uudelleen suunsa eteen ja siemaisi, jätti kupin peittämään puolet kasvoista.

– Miten niin et hae mitään? Sami kysyi vaikka tiesi aivan hyvin mitä nainen tarkoitti, koska ei itsekään hakenut mitään ja sen määrittäminen tarkemmin oli erittäin työlästä ja vaikeaa.

– Että en tiedä mitä haen, mutta tiedän mitä en hae.

He naurahtivat yhtäaikaa mutta eivät mitenkään iloisesti.

– No mitä sitten et hae?

Nainen käänsi kasvonsa taas kadulle.

– Yhden illan juttuja. Nainen katsoi häntä nyt silmiin ja hymynhäive oli kadonnut hänen suupielistään.

Samista tuntui kuin häntä olisi juuri toruttu.

– En minäkään, hän sanoi.

Hän istui kasvot sisäänkäynnille päin ja katsahti sinne joka kerta kun ovi kävi. Olisi hirveää jos Senja tulisi ovesta sisään. Sami ei halunnut Senjan näkevän häntä naisen kanssa. Sami vilkuili ympärilleen.

– Mitä katsot? Noora naurahti.

– Äh, en mitään.

Sami käänsi katseensa Nooraan.

– Katsoin vain, onko täällä jossakin kello. Monelta tämä menee kiinni?

– Onhan sinulla kännykkä, Noora naurahti. – Ei tämä taida kiinni vielä mennä. Onko sinulla kiire?

– Ei ole. Onko sinulla?

– Ei.

Vain yksi pieni sana. Ja aavistus hymystä.

Sami veti henkeä helpottuneena.

Olisi vaikea mennä tästä yksin kotiin ja olla yksin omien ajatustensa ja noloutensa kanssa. Kaikki tuntuisi turhalta ja treffit kaduttaisivat aivan helvetin paljon.

He lähtivät kahvilasta yhdessä.

Kun Sami työnty Nooraan keskusta-asuntonsa sängyssä hän ajatteli miten erilaiselta nainen tuntui, kaikkimensa, ja se raastoi häntä, mutta ilahdutti. Senja tuli hetkeksi hänen mielensä reunalle. Senja seiso siinä ja katseli heitä. Mutta kun Sami tuki kämmenensä patjaan ja työnsi puutteensa ja kaipuunsa koko voimalla, jokainen työntö oli kuin hän olisi hakannut Senjaa, työntänyt ja töninyt kovakouraisesti pois. Se raastoi häntä entistä enemmän.

Sami katsoi Nooraa silmiin, katsoi loppuun asti.

On kummallista, pelottavaakin, miten ihminen ei tiedä mitä haluaa. Yhtäkkiä Noora oli muuttanut tänne. Erottuaan Senjasta Sami oli nauttinut yksin asumisesta, se oli tuonut hänelle outoa hiljaisuudessa humisevaa lohtua.

Noora oli muuttanut hänen luokseen viisi päivää sitten, vain lyhyen seurustelun jälkeen. Nooran vuokranantaja oli päättänyt myydä asunnon ja sanonut sopimuksen irti. Noora oli alkanut etsiä uutta asuntoa, ja eräänä iltana seksin jälkeen Sami oli kuullut sanovansa:

– Mikset muuttaisi tänne? Hän ei ollut tarkoittanut sitä aivan tosissaan. Hänen aivonsa olivat edelleen alapäässä askeisen jäljiltä, joten mitä tahansa saattoi odottaa omalta itseltään.

Hän oli edelleen pidäkkeettömän seksin lumoissa, seksin jonka tarkoituksena ei missään tapauksessa ollut saada aikaan vauva, vaan se sai tapahtua mihin vuorokauden aikaan tahansa.

Mutta Noora olikin suostunut. Äidille Sami oli kertonut Nooran muutosta puhelimesta. Hän oli pelannut aikaa kyselemällä niitä näitä, korvissa oli alkanut humista jännitys, ja hän oli tajunnut tekevänsä nyt jotakin mitä kukaan ei ymmärtäisi, vähiten äiti.

– Noora muuttaa luokseni.

Hiki oli alkanut puskea kainaloista ja sydän takoa raskaasti.

Linjalla oli tullut hiljaista.

– Oletko vielä siellä? Sami oli kysynyt ja kuullut oman äänensä puuroutuneen.

– Olen, äiti sanoi nopeasti. – Mitä tarkoitat Noora muuttaa luoksesi? Vastahan te –

– Hänen vuokranantajansa irtisanoi sopimuksen. Haluaa myydä.

– Katsooko hän uutta asuntoa sinun luotasi käsin?

Uusi hiljaisuus.

– Sellaisesta ei ole ollut puhetta. Hän muuttaa luokseni.

– Näin pian. Äidin ääni notkahti.

– Niin.

Päivänä, jona he olivat seisseet Nooran entisen tyhjyyttä kaihuvan asunnon olohuoneen keskellä, kääntyneet kohti ovea ja painaneet sen sitten kiinni takanaan, Nooralla kädessään sanko ja moppi, hänellä imuri, Sami oli tuntenut kylmää pakokauhua.

PAKAHDUTTAVA KOLMIODRAAMA

Senja on eronnut tuloksettomien lapsettomuushoitosten jälkeen. Hänen ex-miehensä Sami on löytänyt uuden ja nuoremman puolison Nooran. Kun Noora asteelee Senjan vaateliikkeeseen sisään, syntyy kiusallisesta kohtaamisesta hauras ystävyys. Kestääkö se, kun selviää, että Noora on raskaana?

Herkkävireisen ja tarkkanäköisen kerronnan taituri Annamari Marttinen näyttää romaanissaan, kuinka yllättävää elämä toisinaan on. *Elämä jota en odottanut* seuraa myötätuntoisesti kolmen ihmisen kipuilua uuden edessä. Heidän jokaisen on valittava, mitä tehdä, kun tulevaisuudensuunnitelmat menevät uusiksi. Millaisten päätösten kanssa on mahdollista elää?

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-4582-9